

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Tomáše Čebíše: Nezaměstnanost v České republice a v EU: metodika, trendy a struktury

Nezaměstnanost se neustále mění v intenzitě, struktuře i trendu, a proto je tématem stále aktuálním. Důležitý je charakter nezaměstnanosti, její struktura podle pohlaví, věku, vzdělání a dalších atributů. I když Česká republika dosud nepatřila k zemím s vysokou mírou nezaměstnanosti v rámci Evropy, je zvolené téma nejen aktuální ale také důležité pro praxi.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá nezaměstnaností jak z teoretického hlediska, popsáním jejích podmínek, tak analyticky, studiem trendů a struktur v České republice a v sousedních zemích. Práce v rozsahu 63 číslovaných stran je rozdělena do pěti kapitol, z nichž první je úvodní a poslední závěrečná. Vedle metodické druhé kapitoly jsou klíčové třetí kapitola věnovaná teoretickým aspektům nezaměstnanosti a čtvrtá analytická.

V úvodní první kapitole jsou vytyčeny hlavní dimenze nezaměstnanosti s příslušnými odkazy na odbornou literaturu. Dále jsou zde vymezeny cíle a pracovní hypotézy. V popisu struktury práce má být uvedeno, že práce je rozdělena do pěti nikoliv šesti kapitol (str. 12 a 13). V podkapitole 1.3 autor neopomenul diskusi s vybranou literaturou a to zejména české provenience. V metodické části se správně začíná vymezením pojmů ekonomicky aktivního a neaktivního obyvatelstva. Je zde upozornění na změnu metodiky výpočtu ukazatelů nezaměstnanosti a jsou uvedeny definice obecné míry nezaměstnanosti, registrované míry nezaměstnanosti a podílu nezaměstnaných osob. Rovněž jsou zmíněny některé nesrovnalosti použitých datových zdrojů. Analytické ukazatele použité v další části práce jsou vyčerpávajícím způsobem popsány. Ve třetí kapitole jsou přehledným a srozumitelným způsobem podány aspekty nezaměstnanosti podle příčin jejího vzniku, podle její délky a podle dobrovolnosti. Není opomenuto téma státní politiky zaměstnanosti a příslušné legislativy. Pozornost je také věnována rizikovým skupinám, které jsou přehledným způsobem vymezeny.

Analytická část představená ve čtvrté kapitole logicky začíná pohledem na ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle věku v České republice a v krajích České republiky ve vybraných kalendářních letech. Zásadní jsou změny (pokles) ekonomické aktivity v nejmladších věkových skupinách a u žen ještě navíc ve věku maximální porodnosti. Naopak ve starších věkových skupinách zastoupení ekonomicky aktivního obyvatelstva v čase rostlo. Nicméně se celkově zastoupení ekonomicky aktivního obyvatelstva v souboru 15letých a starších během let spíše snižovalo. V práci je postupně představen trend všech druhů celkových měř nezaměstnanosti, dále specificky podle věku na začátku (1993) a na konci (2012) zkoumaného období a případná změna nezaměstnanosti v souvislosti s ekonomickou krizí porovnáním let 2008 a 2009 u mužů a žen. Ve stejných letech je pak strukturována nezaměstnanost podle čtyř vzdělanostních kategorií. Zajímavý je její postupný nárůst u osob se základním vzděláním. Územní rozložení nezaměstnanosti a změny mezi roky 1993 a 2012 (také mezi roky 2008 a 2009) je zobrazeno pomocí kartogramů. Komparace trendů nezaměstnanosti České republiky se sousedními zeměmi (Německo, Rakousko, Polsko, Slovensko), analýza indexu nezaměstnanosti žen a podle věkových skupin dokresluje pohled na nezaměstnanost v mezinárodním pohledu.

Autor nastínil přehledným způsobem základní rysy problematiky nezaměstnanosti. Nejedná se o čistě demografické téma, proto lze pochválit autorovu koncepci nejdříve popsat kontexty a použít jednodušší ukazatele. Uvedenou problematiku je možné dále rozpracovávat na základě dalších datových zdrojů a pokročilých statistických metod, avšak toto pojetí by již přesáhlo obvyklý rámec bakalářských prací. Proto hodnotíme-li předloženou bakalářskou práci jako celek, lze říci, že svým obsahem, rozsahem a stylistikou splňuje požadavky kladené na bakalářské práce a lze ji doporučit k obhajobě.